

Слово

Еміль Верхарн

Переклад: Микола Терещенко

Мое тужливе серце під думок вагою
Спішить до тих, хто в пориві натхнення
Із криками бентежними дали наймення
Речам найпершим давньою добою.

Не знаючи, вони
Відкрили у натхненні
Страждання лихо й насолоди сни.
Вони стикались навіжені
Чутливою й глибокою душею
З землею;
І повнилися очі й мозок їх
Огнем видінь і дум нових;
Вони впивали тут велику
Втіху,
Любили й дивувались так,
З'єднавши спільний шлях
Землі й себе самого,
Що раптом чули гомін співу неземного.

О, порив мускулів і дивних тіл!
Тремтіння нервів і найтонших жил!
І крики, що зривались від душевної нестями,
Ставали, відбиваючи думки, словами.
Або, міняючись у грі
Найтонших барвів, хвилювали,
Чи гнулися і падали в марі,
І вмиль,
Ясні й міцні, знов починали жить,
Пісень співали і чуттями дивували
Очей, і вух, і уст, і рук,
Що в себе міць квіток, лісів і вод впивали
І золото ясних небес навкруг!

Слова, що в'яжуть крик, слова жахні й ласкаві.

Язик вас викидав із горла величаво
І вас поєднував поволі він;
Він вас ліпив, як пальці глину.
І краще дихає їх подихом людина,
А як скандує вас, ритмічніш тіл розгін.
Мій предок вас проказував, ступаючи травною,
На хвилях серед дня, вночі серед зірок.
І він прискорював свій крок,
Дивуючись подвійному буттю перед собою,
І від піднесення в його душі кипів
Світ, створений з дзвінких огнів:
Слово.

Дзвени, нестримний ритм у світі гомінкім!
І визначай вперед ладами мови її стрункі основи;
Узяти їх у морі, в вихорі гірськім,
У вітрі, в блискавиці, в завірюсі,
У ніжнім, неземнім жіночім русі,
У саянім погляді, у потиску руки,
У дивних виявах нелюдської снаги,
У шквалах жаготи, в скаженому одчаї,
У всім, що дихає, хвилюється, літає, —
Узяти світ увесь з його буттям земним,
Щоб відтворить його у вищій існуванні,
У безконечнім і новім
Пізнанні.

З тих пір — о! скільки років і віків пройшло
Над першим гомоном душі людської.
І скільки вже царів і люду перейшло
Дорогою кремінною й морською,
Як під промінням скоройдучих днів
Чарує слово дивною луною!
Століття перейшли дорогою земною, —
Та лиш поети чули мови спів.

Бо в них буяє вільно і глибоко
Той пал,
Що дав п'янкий і безбережний шал
Людині світлій у прадавні роки.
Бо спільний ритм проймає їх екстаз.

Як і в далекий позабутий час;
Він завжди в них; і ним вони п'яніють,
І мертві книжники його не зрозуміють.
І він тремтить крилом своїм
Бентежно так лише у тім,
Хто клекотить ідеями живими,
Хто має вищих дум порив,
Які керують ритмом слів,
І чує хвилі
Гомінливі
І вільної, і скованої рими.